

**Intervju vid Hembygdsgården den 9 december 1987 med
Carl-Gunnar Ohlsson född i Ormestorp 1912 i Skällviks socken,
se foto**

Kalles föräldrar hette Sigrid och Gunnar Ohlsson. Paret hade fem barn. Sigrid var född i Uppängen 1886. Gunnar levde mellan 1882-1953. Pappan arbetade vid gruvorna som skjutare men skadade sig så illa så han fick börja arbeta som kusk åt gruvbolaget. De köpte Dammsätter efter gruvans nedläggning 1927. Tidigare ägdes torpet av Stora Långvik (Gruvaktiebolaget). Till yrket var alltså pappan kusk anställd av Gruvaktiebolaget vid Nartorps gård. Där skötte han även ladugård med tillhörande djur. Kalle fick tidigt börja att hjälpa till både med att pusta seldonen till hästarna och att ställa upp som skjutspojke. Arbetet var som kusk mycket krävande han kunde ibland få arbeta dygnet runt. Långa körningar med sjuktransporter och långa väntetider som följd. Men lönen var ganska bra 100 kr i månaden plus hel stat. Vilket innefattade mjölk potatis och olika sädesslag.

Städjebevis och statlista.

Gunnar Olsson

som till mig avlämnat sin förra husbondes—matmoders

den _____ detta—förlidet är utfärdade orlovssedel,

Antages härmed i min tjänst under tiden från den 24/10 1927

till den 24/10 1928, därvid mellan oss överenskommits om löne- och

övriga villkor på sätt här nedan närmare bestämmes.

Lönevillkoren:

450 kg vete

900 " råg

300 " korn,

300 " havre,

75 " ärtor,

gryn,

248 kg potatis,

potatissättland löst 2,48 kg

erhåller för, den överenskomna tjänstetiden:

_____ strömming,

_____ sill,

_____ salt,

_____ torr fisk—lutfisk,

5 l. oskummad mjölk pr dag,

3 " skummad

3 ri botten, vedbrand

cykel samt läkare

kontant 1800 kronor samt städjepening 10 kronor.

Den dagliga arbetstiden omfattar:

Sån sön - å helgdagar svaras Olsson själv.

Därjämte dligger det Olsson, att med tillhjälp av Kalle, Sköta Kaladugården, Hästar, Levin, Sån & Sjadufä, med nit och inklett, samt efter bästa förmåga.

Nartorp den 21 Okt. 1927.

Stora Långviks Gruf Aktiebolag

Ald.: Nartorps Grulvor

Algot Goldkahl

Att jag, som avlämnat min senast erhållna orlovssedel, förklarar mig nöjd med ovannämnda villkor samt förbinder mig att desamma ordentligen fullgöra och i allt ställa mig Legostädgans föreskrifter till noggrann efterrättelse, försäkras; städjepeningen bekommen, erkännes. Ort och tid som ovan.

Gunnar Olsson

Bevittnas av:

Algot Goldkahl

Kalle berättar: Posten kom från Söderköping och sedan till Sjögerum. Dit fick man gå och hämta den. Kalle fick för gruvbolagets räkning åka iväg till Skåresta med ett brev om det till exempel var brådslande. Ibland var det sjuktransporter som den gången det var gruvas. Året var 1921 och gruvfogden Ny skadades allvarligt. Då fick Gunnar spänna för sina två hästar, apselgrå till färgen. Han körde i rasande fart in till lasarettet, men fogden dog innan de var framme. Som parentes kan berättas att det fanns 22 grindar att öppna på vägen in till Söderköping.

Hur klarade man sig där på kuskbocken i sträng kyla undrar vi?

Jo man hade stora skinnfällor och pälsar och halmskor på fötterna, för att kunna lysa sig fram hade man karbinlampor.

Gruvarbetarna hade fri läkarvård, och det anställdes en kvinnlig doktor Isberg för det ändamålet. Hon hade praktik i Parkvillan men även i Söderköping.

Hon anlät oftast Gunnar kusk på sina sjukresor. Sedan gifte hon sig med den omskrivne ingenjör Goldkuhl efter att han skilts från sin fru. Hon var en mycket uppskattad läkare och kunnig. Till sin hjälp hade hon en flicka som hette Nanna och bodde i Björkliden. Nanna blev sedan sjuksköterska i Helsingborg.

Slädparti ett folkkärt nöje

Hur roade man sig egentligen på den tiden som barn?

Man lekte otroligt mycket. På vintern var det skridskor på Trasken och åka skidor och kälke förstås. Man gjorde egna leksaker till exempel gjorde man ringar av trä som man slog på med en pinne så att de rullade. Barnen gick långa vägar och slog dessa framför sig. De vuxna och ungdomarna roade sig med att dansa. Man dansade överallt berättar Kalle, i vägskäl, hemma hos varandra och man hade sk.dansstugor. Även festplats fanns med det vackra namnet Midsommarängen.

Uppängen, Nartorp

Gunnar Ohlsson med familj bodde också en period vid Uppängen i Nartorp, som fungerade som gruvarbetarbostäder. Där fanns som mest 10 hus varav 5 fortfarande finns kvar. Det var stora familjer med 5-6 barn i varje familj. Ofta med inneboende gruvarbetare också. För det mesta bodde man bara i ett rum och kök. Man förstår att det var ganska påfrestande för familjerna att bo så nära varandra. Bråken blev ganska många med slagsmål som följd. Oftast var det kvinnorna som blev osams det var ju dom som var mest hemma. Man bråkade om barnen och ibland var det svartsjuka inblandat i bråken. Kalle minns ett slagsmål mellan två kvinnor som hette Anna-Pata och Grävar-Lisa. Det slutade med att den ena av dem hamnade på nässelhögen.